

De NEDER
LANDSE
OPERA

Het MUZIEKTHEATER
AMSTERDAM

NIEUWE PRODUCTIE

LEOŠ JANÁČEK

JENŮFA

JEJÍ PASTORKYŇA

OPERA IN DRIE BEDRIJVEN

LIBRETTO VAN LEOŠ JANÁČEK

NAAR HET GELIJKNAMIGE TONEELSTUK VAN GABRIELA PREISOVÁ

première 1 JUNI 1997

HET MUZIEKTHEATER AMSTERDAM

volgende voorstellingen

4 6 10 12 15 17 20 23 26 JUNI

muzikale leiding

EDO DE WAART

regie

RICHARD JONES

decor en kostuums

ANTONY McDONALD

belichting

THOMAS WEBSTER

choreografie

PHILIPPE GIRAUDAU

dramaturgie

KLAUS BERTISCH

orkest

RADIO FILHARMONISCH ORKEST

koor

KOOR VAN DE NEDERLANDSE OPERA

o.l.v. WINFRIED MACZEWSKI

In het kader van het Holland Festival 1997

Rolverdeling

STAŘENKA BURYJOVNA

PAULINE TINSLEY

LACA KLEMĚŇ

PETER STRAKA

ŠTEVA BURYJA

DAVID KUEBLER

KOSTELNÍČKA BURYJOVNA

KATHRYN HARRIES

JENŮFA

GWYNNE GEYER

STÁREK

ROBERT POULTON

RYCHTÁŘ

JAN ALOFS

RYCHTÁŘKA

IRENE PIETERS

KAROLKA

MARISCA MULDER

PASTUCHYŇA

BERNADETTE TER HEYNE

BARENA

JANINE SCHEEPERS

JANO

GAĚLE LE ROI

TETKA

NORIS MULABDIC

sopraanstem

INEKE BERENDS

basstem

JEF VAN WERSCH

Overige medewerkers

assistent dirigent

JULIAN REYNOLDS

repetitoren

BRENDA HURLEY

PETER LOCKWOOD

regie-assistent/avondregie

MARCEL SIJM

productieleider

ED BEENTJES

voorstellingsleiders

LIESBETH KRUYT

MARJOLEIN HESSELING

JANA VAN CASPEL

assistent decorontwerper

RODERICK LANGSFORD

toneelmeester

HUUB HUIKESHOVEN

belichter

GERRY VAN PUYMBROUCK

rekwisiteur

FERNANDO FERREIRA

kap en grime

EUGÈNE LINNEWEEVER

CORDICK VAN LANGELAAR

assistent kostuumproductie

PIA KLEPPER

assistent koordirigent

BRIAN FIELHOUSE

titelregie

RUUD ROCKX

bediening bovenitelapparatuur

JAN HEMMER

koorassistent

JANNIE FRANSMAN

coach Tsjechische taal

ZDENKA WACHTL

De opera wordt in het Tsjechisch gezongen en Nederlands boventiteld.

De voorstelling duurt circa 2 uur en 15 minuten, er is geen pauze.

DECOR, KOSTUUMS, REKWISIETEN, PRUIKEN, GRIME, BELICHTING, GELUID EN TONEELTECHNIEK
VERVAARDIGD EN VERZORGD DOOR DE TECHNISCHE ORGANISATIE MUZIEKTHEATER.

Radio Filharmonisch Orkest

1e viool

RONALD HOOGEVEEN
SEMJON MEERSON
MITCHO DIMITROV
LESLIE SOMLAI
PETER THOMA
PAUL VAN DEN HAM
ANKIE VAN OMMEREN
WINICJUSZ KOWALIK
PIETER VEL
COBI BERCULO
FRANS BLOK
MICHAELA HOLLMANNOVA
ANGELINA ATANASSOVA
FRED GAASTERLAND
ANNA KORPALSKA
ALENA TSOI
TOMOKO KURITA
BRIGITTE KRAAMWINKEL
WOUTER DEN HOND

2e viool

CASPER BLEUMERS
EDWIN BLANKENSTIJN
PAUL HENDRIKS
ZOFIA BALCAR
LILLY MACLAINE PONT
ODILIA FIEDLER
JILL BERNSTEIN
ELVIRA KOWALIK
INGRID VAN LEEUWEN
PETER KERSEBOOM
MICHIËL EEKHOF
ANNEMARIE VAN HELDEREN
ESTHER DE BRUIJN
ALEXANDER VAN DEN TOL
MASHA DE GROOT
GUIDO MULLER
TINKA REGTER

altviool

FRANCIEN SCHATBORN
TON WILMES
HUUB BECKERS
ARJAN WILDSCHUT
RONALD KOK
JOKE VAN RAALTEN
MARILYN KLERX
PAVEL NYKLICEK
CONNIE DE DREU
SABINE DUCH
FRANK BRAKKEE
ARJAN TIEN
EDITH VAN MOERGASTEL
ARIANNE IN 'T VELT

cello

FLORIS MIJNDERS
ANTON ISTOMIN
BÉLA SANTA
WIM HÜLSMANN
GERALD KROON
WIEKE MEIJER
MICHAEL FEVES
HARM BAKKER
EVELINE KRAAYENHOF
ANSFRIED PLAT
CRIT COENEGRACHT

contrabas

PETER JANSEN
RIEN WISSE
STEFAN WIENJUS
EDWARD MEBIUS
GUUS GRENTZIUS
ERIK OLSMAN
WIM VAN DER BEEK
WALTER VAN EGERAAT
PETER BAAS

fluit

DAVIDE FORMISANO
MIRJAM TEEPE
MART BENDERS

hobo

FRANK VAN KOTEN
ROBERT TEMPELAAR
MIRIAM HANNECART

klarinet

FRANS DE JONG
NANETTE BAKKER
HAN VAN SCHAİK

fagot

JOS LAMMERSE
FREEK SLUIJS
DESIRÉE VAN VLIET

hoorn

PAUL VAN ZELM
PETER HOEKMEIJER
CHRISTIAAN BOERS
FOKKE VAN HEEL
SERGEI DOVGALIOUK
RON SCHAAPER

trompet

JOS VERSPAGEN
CEES DOETS
ANDRE HEUVELMAN
TON KIEVITS (6 juni)

trombone

PETER SAUNDERS
HERMAN NASS
BEN VAN DIJK
RENÉ SPEETS

tuba

BERNARD BENIERS

pauken

NICK WOUDE

slagwerk

HENK DE VLIET
HARRY VAN MEURS

harp

EMILY HEYENS

Koor van De Nederlandse Opera

sopranen

ELIZABETH AGTERDENBOSCH
CAROL BARLOW DAVIES
INEKE BERENDS
MARIA VAN DONGEN
CAROLINE ERKELENS
IRIS GIEL
LOUISE JANSSEN
FANG FANG KONG
SYLVIA LEENTVAAR
VESNA MILETIC
TINEKE MULDER
LINDA RANDS
JANINE SCHEEPERS
JO-ANNE SPIER
MARLIES VISSERS
DOBRINKA YANKOVA

tenoren

RONALD BEEREPOOT
JOS VAN DEN BROEK
HARRIE BUIJS
RUUD FISELIER
WOUTER GOEDHART
ALEX GRIGOREV
JOHN VAN HALTEREN
ANTHONY HEIDWEILLER
AMAND HEKKERS
PIET VAN KAMPEN
RUUD KOK
ROBERT KOPS
SANDER KROEZE
FRANK NIEUWENKAMP
LEO POST
PHILIP SCHUDEBOOM
NICO SEVENHUIJSEN
BERT VISSER
HENK DE VRIES
RUDI DE VRIES
COR DE WIT
LEO DE WAAL

alten

ANNELEEN BIJNEN
MARIJKE BONKES
MARY CURTIS
INEZ HAFKAMP
BARBARA KENNEDY
LÉONIE KORFF
TRUDY LINDENBERGH
HIROKO MOGAKI
NORIS MULABDIC
MARY DE REUS
JEANETTE ROGGEVEEN
INGRID STIJSIGER
VILJA WOLFF
ELS ZOMERDIJK

bassen

LÜTZEN BAKKER
STEPHAN BREKELMANS
KEES DE BRUIJN
LEO GEERS
JEROEN VAN GLABBEEK
PIETER HENDRIKS
TON KEMPERMAN
WOUTER KLEIN
BAS KUIJLENBURG
JAN MAJOR
WOJTEK OKRASKA
JAN POLAK
NICO POW
ARTHUR SCHILDMEIJER
JOHAN SMIT
IAN SPENCER
WILLARD TERRAHE
RUDOLF VEDDER
MARTIN VIJGENBOOM
JEF VAN WERSCH

FLORIS BAKKER
LEENDERD GARCIA MOES
IVO DE JOGH
JAPPE VAN KLARENBECK
CHRISTIAN KUMM ALIAGA
DORUS VAN DER MEER
SERGIO MENDONCA
ALAN RAZZAK
MINCO RUITER
JEFFREY STUUT
HUGO VASBINDER
VALERIE VET

Figuratie

Het Verhaal

Eerste bedrijf

In een dorp aan de rivier wacht Jenůfa, pleegdochter van de kosteres, op de terugkomst van haar vrijer Števa van de keuring. Als hij onder de wapenen komt, is hun bruiloft van de baan. En zij is zwanger, bang voor de schande. Laca, die als weeskind bij dit gezin kwam waar grootje het huishouden doet en de kosteres de scepter zwaait, is van kindsbeen af verliefd op Jenůfa. Jenůfa heeft een goed stel hersens en leert uit liefde boerenmeiden en herderskinderen (zoals de kleine Jano) lezen en schrijven.

Eindelijk verschijnt de jonge molenaar Števa, zingend met dorpsmuzikanten en een stel rekruten. Hij heeft zich vrijgekocht en is dronken. Dat zit hem in het bloed: de kosteres vertelt over het losbandige karakter van de broer van Števa's vader, met wie zij na de dood van diens eerste vrouw trouwde. Ze geeft pas toestemming voor het huwelijk als Števa zich een jaar lang niet heeft bedronken. Števa pronkt met zijn succes bij de meisjes, bezingt de appelwangen van Jenůfa en gaat zijn roes uitslapen.

Laca tart Jenůfa met Števa's geflirt. Hij wil haar omhelzen en schraapt uit jaloezie over haar wang met het snoeimes waarmee hij aan een zweepsteel werkte.

Tweede bedrijf

Vijf maanden later. Jenůfa was zogenaamd als dienstbode naar Wenen, maar de kosteres hield haar verborgen in een kamertje in het huis. Jenůfa heeft intussen het leven geschonken aan een gezonde jongen, maar de vader, Števa, laat zich niet zien.

De kosteres bedwelmt haar pleegdochter met een slaapdrankje en ontbiedt Števa. Ze toont hem zijn kind. Števa wil wel betalen, maar niet met Jenůfa trouwen. Hij vindt haar verbitterd en haar wang is verminkt. En de kosteres jaagt hem schrik aan. Bovendien is hij al verloofd met de dochter van de burgemeester. De kosteres smeekt hem, maar Števa neemt de benen.

Laca komt vragen of Jenůfa al terug is uit Wenen. Hij wil nog steeds met haar trouwen. De kosteres vertelt hem de waarheid. Ze ziet hoe Laca schrikt en stelt hem gerust: de baby is ge-

storven. Ze stuurt hem weg om uit te vinden wanneer Števa trouwt.

In verwarring pakt ze daarna het jongetje in een omslagdoek en gaat naar buiten. Ze duwt het kind onder het ijs in de rivier. Tegen Jenůfa, die wakker geworden, wanhopig voor het jongetje bidt, zegt ze dat het stierf terwijl ze sliep.

Laca komt terug, vergeeft Jenůfa en verklaart haar zijn liefde; ze stemt toe met het huwelijk.

Als de storm het raam openrukt, heeft de kosteres het gevoel dat de dood naar binnen gluurde.

Derde bedrijf

Twee maanden later is de bruiloft. Netjes, maar zonder krans en linten, zonder muziek. De gasten komen binnen: de burgemeester met zijn vrouw, Števa met zijn verloofde Karolka. De kosteres, gekweld door pijn, teert zichtbaar weg. Dorpsmeisjes zorgen voor een vrolijke noot en zingen Jenůfa volgens traditie toe.

Op het moment dat de kosteres het paar zegent, klinken van buiten opgewonden stemmen. IJshakkers uit de brouwerij hebben onder het ijs een bevroren baby gevonden. Ze dragen hem terug naar het dorp. Het dorpsvolk wil de moeder stenigen. De bruiloftsgasten rennen naar buiten. Jenůfa herkent haar zoontje en wijst Števa aan als de vader. Karolka vlucht weg van Števa. De kosteres bekent haar schuld: ze kon de schande niet aan. Ze vraagt Jenůfa om vergiffenis en laat zich door de burgemeester weghalen.

Laca blijft bij Jenůfa en overtuigt haar van zijn niet aflatende liefde. Ware liefde, zegt Jenůfa, die ook God behaagt.

The Story

Act one

A village by a river. Jenůfa is the step-daughter of the Sextoness and is awaiting the return of her fiancé Števa from the recruiting ballot. If he has been recruited, their marriage cannot take place. Jenůfa is deeply afraid of the shame that would accrue if this were to happen, for she is pregnant. In this family where Grandmother does the household tasks and the Sextoness rules the roost, there is also Laca; he came as an orphan into the family and has been in love with Jenůfa from childhood. Jenůfa has a good brain and has been teaching the village girls and shepherd children such as little Jano to read and write out of the goodness of her heart.

The young miller Števa finally appears, singing and dancing with the village musicians and a crowd of recruits. He was able to buy himself out of being recruited and has gone and got drunk. The Sextoness says that this runs in the family and tells of the disreputable and dissolute character of Števa's paternal uncle, whom she had married after the death of his first wife. She will not give her consent to Jenůfa and Števa's marriage until one year has gone by without Števa getting drunk. Števa boasts of his success with the village girls, praises Jenůfa's fair rosy cheeks and goes to sleep off his drunkenness.

Laca baits Jenůfa with Števa's flirting. He tries to kiss her and in a fit of jealousy slices her cheek open with the jack-knife with which he had been whittling a whip-handle.

Act two

Five months later. Jenůfa is said to have gone into domestic service in Vienna, but the Sextoness has kept her hidden away in a small room of her house. Jenůfa has meanwhile given birth to a healthy boy, but Števa, the baby's father, has kept well away.

The Sextoness drugs her step-daughter with a sleeping-draught and sends for Števa. She shows him his child. Števa is willing to pay all that he must, but refuses to marry Jenůfa, saying that she has grown bitter and that with her scarred face she is no longer beautiful. The Sextoness begs him, but Števa flees the house.

Laca arrives to ask if Jenůfa is back yet from Vienna, for he still wants to marry her. The Sextoness tells him the truth. She sees Laca's horror and reassures him, telling him that the baby has died. She sends him off to find out when Števa will be married.

In fearful confusion of mind she wraps the baby boy in a shawl and goes outside. She pushes the child through the ice into the river. Inside, Jenůfa has woken up and prays desperately for her child. The Sextoness enters and tells her that the baby died while she was asleep.

Laca returns, forgives Jenůfa and declares his love for her; she agrees to their wedding. A violent storm tears the cottage window open and the Sextoness declares that she feels Death itself peering into the house.

Act three

The wedding day two months later. Everything is as it should be, but there are no wreaths of flowers or ribbons, nor is there any music. The guests enter, the Mayor with his wife, Števa with his new fiancée Karolka. The Sextoness is racked with pain and visibly recoils from them. The village girls create a happier atmosphere by serenading Jenůfa in the traditional way.

Excited voices are heard from outside just as the Sextoness is about to give the couple her blessing. Ice-cutters from the brewery have found the frozen body of a baby underneath the ice and are bringing the small body back to the village. The villagers say they will stone the mother. The wedding guests run outside. Jenůfa recognises her son and identifies Števa as the father. Karolka flees from Števa. The Sextoness admits her guilt, saying that she could not bear the shame of the situation. She begs Jenůfa's forgiveness and allows herself to be led away by the Mayor.

Laca remains with Jenůfa and convinces her that his love for her is no less. Jenůfa replies that his true love is pleasing even to God.

naar tijdens het Dimitri Mitropoulos Concours voor jonge dirigenten te New York, hetgeen resulteerde in een assistentschap bij het New York Philharmonic Orchestra onder Leonard Bernstein. Vervolgens werkte hij als assistent van Bernard

Haitink bij het Concertgebouworkest. In 1967 werd hij vaste gastdirigent bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest, en later chefdirigent en artistiek leider. Onder zijn leiding ontwikkelde dit orkest zich tot een van Europa's meest vooraanstaande orkesten. In 1967 nam hij tevens het leiderschap van het Nederlands Blazers Ensemble op zich. Met het aanvaarden van een positie als vaste gastdirigent bij het San Francisco Symphony Orchestra in 1975 verlegde Edo de Waart zijn werkterrein voor langere tijd richting VS. Dit orkest voerde hij als chefdirigent vanaf 1977 naar de Amerikaanse top. Naast vele wereldpremières dirigeerde hij er jaarlijks minimaal één Amerikaanse première van een hedendaags Nederlands orkestwerk. Hij raakte er ook in contact met de Amerikaanse componist John Adams, wiens werken hij diverse malen ten doop hield. Van 1986 tot 1995 zette hij zijn pionierswerk voort in Minneapolis met het Minnesota Orchestra. In mei 1995 maakte hij de overstap naar Australië, waar hij chefdirigent en artistiek leider werd van het Sydney Symphony Orchestra. Sinds 1989 is hij chefdirigent van het Radio Filarmonisch Orkest en artistiek directeur van het Muziekcentrum van de Omroep. Met het RFO behaalde hij vele successen, o.m. met de complete *Symfonieën* van Mahler en een tournee door Duitsland, Oostenrijk en Liechtenstein. Momenteel werkt hij met het orkest aan een meerjarige Bruckner-cyclus voor de Matinee op de vrije zaterdag. Hiernaast is Edo de Waart gastdirigent bij vooraanstaande Europese en Amerikaanse orkesten en operahuizen. Zo behaalde hij successen met Moessorgski's *Boris Godoenov* bij het Grand Théâtre de Genève en Tsjaikovski's *Pique Dame* bij de San Francisco Opera, en vorig seizoen debuteerde hij bij de Salzburger Festspiele met Mozarts *Le nozze di Figaro*. Edo de Waart verwierf grote faam door zijn

successen in de Matinee op de vrije zaterdag en tijdens het Holland Festival, o.a. met Strauss' *Die Frau ohne Schatten* en *Arabella*, Respighi's *La fiamma*, werken van Luciano Berio, Schrekers *Die Gezeichneten*, Prokofjevs *Oorlog en vrede*, Berlioz' *Les Troyens*, Ives' *Symfonie nr. 4*, Schönbergs *Gurrelieder* en Wagners *Der Ring des Nibelungen*, *Parzifal* en *Lohengrin*. Momenteel bereidt hij zich voor op cd-projecten met zijn eigen orkesten in Australië en Nederland. Volgend seizoen zal hij te gast zijn in de Parijse Opéra Bastille voor R. Strauss' *Der Rosenkavalier* en in de Metropolitan Opera voor Mozarts *Die Zauberflöte*, waar hij later ook *Le nozze di Figaro* zal dirigeren. Edo de Waart was in MT eerder te gast voor Adams' *Nixon in China*, R. Strauss' *Salome* en Massenet's *Werther*.

De Britse regisseur **RICHARD JONES** studeerde in Londen. Als operaregisseur realiseerde hij

foto Mark Gerson

o.m. Prokofjevs *De liefde voor de drie sinaasappelen* en J. Strauss' *Die Fledermaus* (English National Opera), Händels *Giulio Cesare*, een productie die door 'Opernwelt' werd verkozen tot Productie van het Jaar 1994 (Bayrische Staatsoper München).

Pelléas et Mélisande (Opera North) en *Der Ring des Nibelungen* o.l.v. Bernard Haitink (ROH Covent Garden). Deze *Ring* werd onlangs onderscheiden met een Evening Standard Award voor de beste artistieke prestatie in 1996. In het theater regisseerde Richard Jones o.m. Ostrovsky's *Too Clever by Half*, die hem de Laurence Olivier Award opleverde, Feydeau's *A Flea in her Ear* en *The Illusion*, waarvoor hij de Evening Standard Award ontving (alle bij het Londense Old Vic Theatre), *Le bourgeois gentilhomme* (Royal National Theatre, Londen), de musical *Into the Woods* (wederom bekroond met de Laurence Olivier Award en Evening Standard Award), David Hirsons *La bête* (Broadway), genomineerd voor een Tony Award, *All's Well that Ends Well* (Public Theater, New York) en Maury Yestons musical *Titanic* (Broadway). Toekomstige projecten staan gepland in Londen, München en Parijs. Richard Jones was bij DNO eerder te gast voor *Mazeppa* en *Der fliegende Holländer*.

ANTONY McDONALD is werkzaam op het gebied van theater, opera en dans. Voor het theater was hij te gast in het Londense Almeida Theatre, The Royal Court, The Royal Shakespeare Company, The National Theatre en het American Repertory Theatre Boston. Op het gebied van dans realiseerde hij ontwerpen voor het London

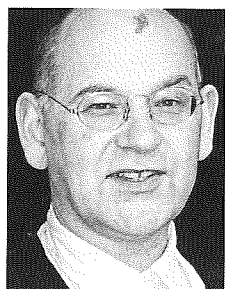

foto Marjolijn Sparnaay

Contemporary Dance Theatre, de Rambert Dance Company, het Royal Ballet, het Deense Koninklijk Ballet (Danish Royal Ballet) en Second Stride. Tot zijn ontwerpen voor opera behoren *Chérubin* en *Nabucco* (ROH Covent Garden), *Orlando* (Aix-en-Provence en Brooklyn Academy of Music, New York), *Ariadne auf Naxos* (Bayerische Staatsoper München) en *A Midsummer Night's Dream* (Metropolitan Opera, New York). Voor Het Nationale Ballet was hij werkzaam voor *Touch your Coolness to my fevered Brow*. Met Jones werkte hij eerder samen voor *Pelléas et Mélisande* (Opera North). Onlangs regisseerde hij zijn eerste operaproductie: *Samson et Dalila* (Scottish Opera). Antony McDonald was bij DNO eerder te gast voor Berlioz' *Benvenuto Cellini*.

THOMAS WEBSTER realiseerde lichtontwerpen voor theater- en operaproducties in Groot-Brittannië en elders. Tot zijn recente activiteiten op het gebied van opera behoren Prokofjevs *Oorlog en vrede* (Kirov Opera), Weills *Aufstieg und Fall der Stadt Mahagonny* (Maggio Musicale, Florence, en Parijse Opéra Bastille, Tsjaikovsky's

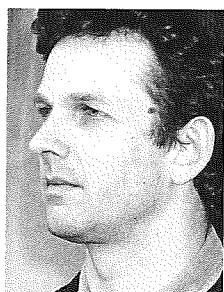

foto Marjolijn Sparnaay

Jevgeni Onjegin in *Pique dame* en Bergs *Lulu* (Glyndebourne Festival), Massenet's *Chérubin* (ROH Covent Garden), Rossini's *L'Inganno felice* (Rossini Opera Festival, Pesaro), Bellini's *I Puritani* (Teatro La Fenice, Venetië), Debussy's *Pelléas et Mélisande* (Opera North), Beethovens *Fidelio* (English National Opera), Britten's *A Midsummer Night's Dream* (Metropolitan Opera) en Wagners *Parsifal* (Opéra Bastille, Parijs). Voor

het theater realiseerde hij o.m. lichtontwerpen voor *Hamlet*, Botho Strauss' *Der Park*, Molières *Tartuffe* en Gertrude Steins *The Birthday Party & Nine Plays and a Recipe*. Thomas Webster is voor het eerst te gast bij DNO.

Choreograaf **PHILIPPE GIRAUDEAU** studeerde in zijn geboorteplaats La Rochelle in Frankrijk.

Hij werkte als danser in zijn geboorteland en vervolgens bij het Londense Contemporary Dance Theatre en Second Stride. Als acteur trad hij o.m. op in *Secret Gardens*, *The Princess of Cleves* (ICA, Londen), *A Mouthful of Birds* (Royal

Court Theatre), *The Skriker* en *Pericles* (Royal National Theatre), *Escape at Sea* (The Place Theatre) en *The Would Be Gentleman* (Orange Tree Theatre). Als bewegingsregisseur en choreograaf was hij o.m. werkzaam voor *Kopernikus* (regie Pierre Audi) in het Almeida Theatre, *Pelléas et Mélisande* (regie Richard Jones) voor Opera North en Minnesota Opera, *Semele* (regie Robert Carsen) bij het Festival d'Orange, *A Midsummer Night's Dream* (regie Tim Albery) bij de Metropolitan Opera en *Samson et Dalila* (regie Antony McDonald) voor Scottish Opera. Een van zijn toekomstige engagementen is de choreografie voor Janáček's *Uit een dodenhuis* (English National Opera). Philippe Giraudeau is voor het eerst te gast bij DNO. Volgend seizoen zal hij er terugkeren voor Poulenc's *Dialogues des Carmélites* (regie Robert Carsen).

De Duitse dramaturg **KLAUS BERTISCH** studeerde Engelse en Duitse taal- en letterkunde, pedagogiek en kunstzinnige vorming aan de Johann Wolfgang Goethe Universiteit te Frankfurt. Van 1979 tot 1987 was hij dramaturg aan de Oper Frankfurt bij Michael Gielen en gastdramaturg bij de operahuizen in Freiburg, Gelsenkirchen en Brussel. Van 1987 tot 1990 was hij als dramaturg en auteur werkzaam voor o.a. het Siemens

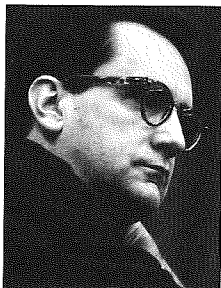

foto Andreas Birkigt

Kultur Programm te München, het Nationaltheater Mannheim, de Alte Oper Frankfurt, de Hessische Rundfunk, de Volksoper Wien, de Ludwigsburger Festspiele, de Oper Leipzig en de Opera te Essen, waar hij de regie van J. Strauss' *Zigeunerbaron* overnam. Bij het Volkstheater München nam hij de dramaturgie voor een toneelproductie op zich en acteerde zelf in de wereldpremière van Franz Helms *Kaktus*. Vorig jaar realiseerde hij, samen met co-regisseur Marcel Sijm het project *Verschollen* (liederencycli van Janáček en Argento) op een voormalig kolenmijn-terrein in Essen. Naast talrijke bijdragen aan boeken en tijdschriften behoren tot zijn belangrijkste publicaties de verzameling *Schwanenmärchen* en een boek over regisseur Ruth Berghaus. Klaus Bertisch is sinds 1990 dramaturg bij DNO.

Koordinator **WINFRIED MACZEWSKI** studeerde grafische kunsten en compositie. Later

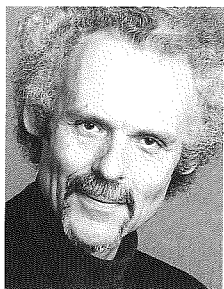

foto Peter Daalderop

legde hij zich toe op kerkmuziek, en hield zich in Hamburg intensief bezig met nieuwe muziek. In 1971 engageerde Rolf Liebermann hem als repetitor en koordinator bij de Hamburgische Staatsoper. In 1975 werd hij benoemd tot koordinator

bij de Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf. Hij aanvaardde tevens het docentschap aan het Robert Schumann Instituut in deze stad. Sinds 1989 is hij vaste dirigent van het Koor van De Nederlandse Opera en leider van vocale ensembles. Met ingang van 1997 is hij als muzikaal leider verbonden aan de Opera Studio Nederland. Vorig seizoen behaalde Winfried Maczewski een persoonlijke triomf met het succesvolle aandeel van het Koor van De Nederlandse Opera in *Moses und Aron* in Amsterdam en Salzburg, hetgeen onlangs resulteerde in een engagement vanaf zomer 1997 als koordinator bij de Salzburger Festspiele, een functie die hij zal vervullen naast zijn werkzaamheden voor DNO.

De Britse sopraan **PAULINE TINSLEY** (Stařenka Buryjovka) studeerde aan de Northern School of Music te Manchester en de Opera School in Londen, en ontving later lessen van

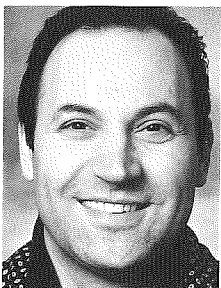
Dame Eva Turner. Tot haar talrijke engagementen in Groot-Brittannië behoren titelrollen in *Turan-*

dot, *Tosca* en *Elektra* en de rol van Lady Macbeth *Macbeth* (Welsh National Opera), *Santuzza Cavallerina Rusticana*, *Amelia Un ballo in maschera* en *Leonore Fidelio* (ROH Covent Garden), *Leonora La forza del destino*, *Gravín Almaviva Le nozze di*

Figaro, *Elisabetta Maria Stuarda*, *Moeder* en *Heks Hänsel und Gretel* en *Kabanicha Káta Kabanová* (English National Opera), *Kostelnicka Jenufa* (Scottish Opera), *Abigaile Nabucco* en *Starenka Jenufa* (Opera North), *Berta Il barbiere di Siviglia* en *Marcellina Le nozze di Figaro* (Opera Northern Ireland) en *Lady Billows Albert Herring* (Garsington Opera). Pauline Tinsley was te gast in vele belangrijke Europese en Amerikaanse operahuizen en theaters, o.m. de Milanese Scala, de Arena di Verona, en verder in Frankfurt, Düsseldorf, New York, Washington, San Diego, Santa Fe etc. Naast de reeds genoemde rollen zong ze o.m. die van *Azucena Il trovatore*, *Anna Bolena*, *Senta Der fliegende Holländer*, *Electra Idomeneo*, *Brünnhilde Die Walküre*, *Baraks vrouw Die Frau ohne Schatten* en *Zulma L'Italiana in Algeri*. Pauline Tinsley was bij DNO, naast *Abigaile* en *Aïda*, een onvergetelijke *Elektra* in de Harry Kupfer-productie uit 1980 en 1984.

De Tsjechische tenor **PETER STRAKA** (Laca Klemen) studeerde o.m. aan de Kölner Musikhoch-

schule en de Internationale Operastudio te Zürich. Als ensemblelid van het Opernhaus Zürich en als gast in diverse andere operahuizen zong hij onder leiding van dirigenten als Semyon Bychkov, Sir Colin Davis, Christoph von Dohnányi,

Nikolaus Harnoncourt, Lorin Maazel, Sir Charles Mackerras, Ingo Metzmacher en Jeffrey Tate, en werkte o.m. met de regisseurs Adolf Dresen, Ruth Berghaus, August Everding, Jürgen Flimm, Götz Friedrich, Alfred Kirchner, Harry Kupfer, Nikolaus

Lehnhoff, Jean-Pierre Ponnelle en Robert Wilson. Tot zijn repertoire behoren rollen als Tamino, Idomeneo, Titus, Florestan, Loge, Erik, Lenski, Nemorino, Rodolfo, Aegisth, Alfred, Alwa en de meeste tenorpartijen uit het oeuvre van Janáček. In 1991 maakte Peter Straka zijn debuut aan de Metropolitan Opera als Boris en Koedriasj in *Káta Kabanová* o.l.v. Sir Charles Mackerras. Hierna vertolkte hij de rollen van Alwa *Lulu* o.l.v. Jeffrey Tate (tevens cd-opname) in het Parijse Châtelet en Titus *La clemenza di Tito* o.l.v. Nikolaus Harnoncourt in Zürich. In 1992 maakte hij, eveneens in Zürich o.l.v. Harnoncourt, zijn debuut als Florestan *Fidelio* (regie Jürgen Flimm). Als Florestan was hij ook te gast bij de Berliner Staatsoper en het ROH Covent Garden. Bij de Opéra Bastille vertolkte hij de rol van Erik *Der fliegende Holländer* o.l.v. Myung-Whun Chung (regie Werner Herzog). Dezelfde rol zong hij later bij de Bayerische Staatsoper te München. In het Parijse Châtelet maakte hij een succesvol roldebuut als Loge *Das Rheingold* o.l.v. Jeffrey Tate. De rol van Boris *Káta Kabanová* vertolkte hij bij de Opéra Bastille (o.l.v. Ingo Metzmacher). Vorig jaar was hij een succesvolle Oedipus in Stravinsky's *Oedipus Rex* o.l.v. Christoph von Dohnányi (regie Robert Wilson) in Zürich. Op de concertpodia was Peter Straka o.m. te gast bij het Philharmonia Orchestra o.l.v. Lorin Maazel, de Münchner Philharmoniker o.l.v. Sergiu Celibidache, het Orchester des Bayerischen Rundfunks o.l.v. Sir Colin Davis, Centonus Musicus o.l.v. Nikolaus Harnoncourt, het Nouvel Orchestre Philharmonique Paris o.l.v. Eliahu Inbal en de Bamberger Philharmoniker o.l.v. Horst Stein. Peter Straka is voor het eerst te gast bij DNO.

De Amerikaanse tenor **DAVID KUEBLER**

(Števa Buryja) studeerde aan het Elmhurst College te Detroit. In 1974 maakte hij zijn Europese debuut als Tamino *Die Zauberflöte* (Stadttheater Bern); twee jaar later volgde zijn debuut bij het Glyndebourne Festival als Ferrando *Così fan tutte* en in 1981 debuteerde hij aan de Metropolitan

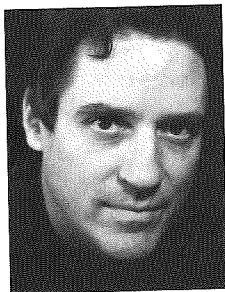

foto Sabine Hauswirth

Opera als Tamino. In Europa was hij o.m. te gast in het Opernhaus Zürich, de Wiener Staatsoper,

de Bayerische Staatsoper München, de Oper der Stadt Köln, de Frankfurter Oper, het Teatro La Fenice te Venetië, het Teatro Regio te Parma en tijdens de festivals van Salzburg, Glyndebourne, Edinburgh, Bayreuth (Steuermann *Der fliegende Holländer*, regie Harry Kupfer en *Die Meistersinger von Nürnberg* regie Wolfgang Wagner), Bregenz en Pesaro. David Kuebler was vele jaren verbonden aan de Oper der Stadt Köln, waar hij nagevoeg alle belangrijke lyrische tenorpartijen vertolkte, alsmede de tenorpartijen in de Mozart-operacyclus in regie van Jean-Pierre Ponnelle. Tot zijn recente engagementen behoren de rol van Matteo *Arabella* (Metropolitan Opera), zijn debuut in Leipzig met Dvoraks *Requiem* o.l.v. Heinz Wallberg, de titelrol in Berlioz' *Benvenuto Cellini* o.l.v. John Nelson bij de Opera di Roma (waarna hij teruggevraagd werd voor de opening van het seizoen 1997/1998 voor Verdi's *Vespro Siciliani*), de rol van Alwa *Lulu* bij de Salzburger Festspiele, die leidde tot nieuwe engagementen aldaar in *Lucio Silla* (1997) en Janáček's *Káta Kabanová* (1998), en verder de rollen van Loge *Das Rheingold* met het Sydney Symphony Orchestra o.l.v. Edo de Waart, Faust *La damnation de Faust* met het Israel Philharmonic Orchestra o.l.v. Gary Bertini in Tel Aviv, Alfred *Die Fledermaus* bij de Hamburgische Staatsoper, Jenik in Smetana's *De verkochte bruid* o.l.v. James Levine (Metropolitan Opera) en Alwa *Lulu* (Glyndebourne). De komende seizoenen zal hij o.m. zijn debuut maken bij de Opéra de Paris (wederom in *Lulu*), en te gast zijn in Florence (Zemlinsky's *Der Zwerg*, regie Richard Jones), bij de Metropolitan Opera (*Capriccio*, *Wozzeck*), de San Francisco Opera (*Arabella*) en de Wiener Staatsoper (*Lulu*). David Kuebler was bij DNO eerder te gast als titelrolvertolker in *Benvenuto Cellini*, en verder als Alfred *Die Fledermaus* en Alfredo *La traviata*. De rol van Steva Buryja *Jenufa* vertolkte hij voor het eerst.

De Britse mezzosopraan **KATHRYN HARRIES** (Kostelnička Buryjovka) studeerde zang en piano aan de Royal Academy of Music, en momenteel studeert ze bij Gerald Martin Moore. Ze presenteerde de prijswinnende televisieserie Music Time en werkte daarnaast aan een carrière als concertzangeres. Kathryn Harries maakte haar operadebuut in 1983 als Leonore *Fidelio* bij de Welsh National Opera, waar ze later terugkeerde als

Sieglinde en Guttrune in Wagners *Ring*, Adalgisa *Norma* en Compositist in *Ariadne auf Naxos*. Tevens

was ze te gast bij het ROH Covent Garden als Guttrune *Götterdämmerung* en Protagonista *Unre in ascolto*, bij de English National Opera als Irene *Rienzi*, Donna Anna *The Stone Guest*, Leonore en als titelrolvertolkster in Janáček's

Káta Kabanová, bij de Scottish Opera als Dido *Les Troyens*, Senta *Der fliegende Holländer*, Leonore, Judith *Blauwbaards Burcht*, Emilia Marty *De zaak Makropoulos* en als titelrolvertolkster in Harpers *Hedda Gabler*. Bij Opera North was ze Donna Elvira *Don Giovanni*, en in Glyndebourne *Geschwitz Lulu*. Buiten Groot-Brittannië was ze o.m. te gast bij de Metropolitan Opera, waar ze succesvol debuteerde als Kundry *Parsifal* onder James Levine. Deze nodigde haar onmiddellijk daarna uit voor de rol van Guttrune *Götterdämmerung*. Bij de Lyric Opera of Chicago zong ze de rollen van Marie *Wozzeck* en Protagonista *Unre in ascolto*. Kathryn Harries is hiernaast regelmatig te gast in Frankrijk (Dido/Lyon, *Carmen/Orange*, *Sieglinde/Parijs* en *Nice*, Protagonista en *Carmen/Bastille* en *Parijs*) en Giulietta *Les contes d'Hoffmann/Châtelet, Parijs*). Tot haar overige Europese engagements behoren de rollen van *Carmen* en *Dido* (Brussel), Gertrude *Hamlet* (Genève), Donna Elvira, de titelrol in Sjostakovitsj' *Lady Macbeth van Mtsensk*, Nono's *Intolleranza* en concertante uitvoeringen van *Der fliegende Holländer* (alle in Duitsland en Oostenrijk). In Israël was ze te gast als Santuzza *Cavalleria Rusticana*, *Carmen* en Kostelnicka *Jenufa*. Tot haar recente en toekomstige engagements behoren Kundry *Parsifal* (Parijs, München), Clairon *Capriccio* (Metropolitan Opera, Glyndebourne) en Begbick *Mahagonny* (Parijs). Kathryn Harries was bij DNO eerder te gast als titelrolvertolkster in Dukas' *Ariane et Barbe-bleue*, Kundry *Parsifal* en Senta *Der fliegende Holländer*.

De Amerikaanse sopraan **GWYNNE GEYER** (*Jenufa*) zong in vele vooraanstaande Amerikaanse en Europese operahuizen. Ze maakte haar operadebuut bij de New Israeli Opera als Antonia in Offenbachs *Les contes d'Hoffmann* in het seizoen

'91/'92. Hierna volgden o.m. debuten aan de New York City Opera en de Canadian Opera Company

foto Christian Steiner

(Nedda *Pagliacci*), de Lric Opera of Dallas en de Stuttgarter Oper (Mimi *La bohème*), de Metropolitan Opera (Blumenmädchen *Parsifal*), de Arena di Verona (Micaëla *Carmen*), de Wiener Staatsoper (Antonia), het Grand Théâtre de Genève (Ma-

renka *De verkochte bruid*), de Opéra Bastille (Musetta *La bohème*), de Bayerische Staatsoper (Eva *Die Meistersinger von Nürnberg*), de Opéra National de Lyon (de titelrol van Galina Vishnevskaya in Marcel Landowski's *Galina*) en de San Francisco Opera (Mimi *La bohème*). Tot haar overige engagements behoren concertante uitvoeringen van *Carmen* en *Faust* (New Israeli Opera), Tatjana *Jevgeni Onjegin* (St. Louis), Eva, Rusalka, Musetta, Nedda, Rosalinde, Marenka en Marguérite *Faust* (Metropolitan Opera), Mimi en Nedda (New York City Opera), de titelrol in Kalmans *Gräfin Maritza* (Santa Fe), Rosalinde *Die Fledermaus*, Violetta *La traviata*, Tatjana en de titelrol in *Jenufa* (Canada). Op de concertpodia was Gwynne Geyer o.m. te gast bij het National Symphony Orchestra te Washington in Beethovens *Symfonie nr. 9*. Bij het Minnesota Orchestra debuteerde ze in Mahlers *Symfonie nr. 8* o.l.v. Edo de Waart. Met dezelfde symfonie, wederom onder Edo de Waart, maakte ze haar debuut bij het Radio Filharmonisch Orkest in het Amsterdamse Concertgebouw. Verder was ze o.m. te gast bij het Orchestre de Montreal o.l.v. Julius Rudel, het Philadelphia Orchestra o.l.v. Zdenek Macal en het Los Angeles Philharmonic Orchestra. Tot haar toekomstige engagements behoren een serie recitals in de VS, de rollen van Musetta en Marenka (Seattle Opera), Mimi (Israël) en Musetta (Metropolitan Opera). Gwynne Geyer maakt met de titelrol *Jenufa* haar debuut bij DNO.

De Britse bariton **ROBERT POULTON** (Stárek) studeerde in Brighton aan de Guildhall School of Music and Drama, het Europees Opera Centrum in België en de National Opera Studio in Londen. Hij zong veelvuldig in Glyndebourne, waar hij de John Christie Award en de Esso/GTO Singers Award ontving. Bij het Glyndebourne Festival ver-

tolkte hij de rollen van Ned Keene in Brittens

Peter Grimes en Lido Boatman in diens *Death in*

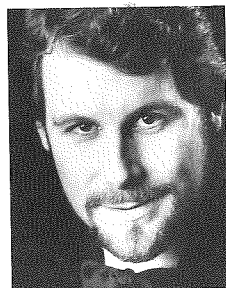

foto Fritz Curzon

Venice, Stárek *Jenůfa* en Koeligin *Káta Kabanová* (Janáček) en Mr Dollarama in Birtwistle's *The Second Mrs Kong*. Voor de Glyndebourne Touring Opera vertolkte hij de titelrol in Mozarts *Le nozze di Figaro*, Ramiro in Ravels *L'Heure Espagnole*, Marcello in Puccini's *La bohème* en Tom Cat en 'Klok' in diens *L'Enfant et les Sortilèges*. Tot zijn overige engagements binnen en buiten Groot-Brittannië behoren Graaf Almaviva *Le nozze di Figaro*, Ned Keene en Leandro in Prokofjefs *De liefde voor de drie sinaasappelen* (English National Opera), Graaf Almaviva *Le nozze di Figaro* en de baritonpartijen in Judith Weirs *The Vanishing Bridegroom* (Scottish Opera), Leandro (Opera North, Opera Zuid), Ned Keene (Nantes, Bremen, Keulen, Kopenhagen) en de titelrol in *Don Giovanni* (Opera Zuid). Na DNO's *Jenufa* zal hij te gast zijn bij de Münchener Biennale en het Almeida Festival voor Glass' *The Juniper Tree*, als Jaroslav Prus in Janáček's *De zaak Makropoulos* (Glyndebourne Touring Opera), Vader in Humperdincks *Hänsel und Gretel* (Opera Northern Ireland en Welsh National Opera). Robert Poulton was bij DNO eerder te gast als titelrolvertolker in de wereldpremière van Theo Loevendies *Gassir* en als Punch in Birtwistle's *Punch and Judy*.

De Nederlandse bas **JAN ALOFS** (Rychtár) begon na beëindiging van zijn studie aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag een internationale carrière als opera- en concertzanger. Hij zong in de loop der jaren ca. 85 partijen bij De Nederlandse Opera, Opera Zuid, het voormalige Opera Forum en vele Duitse operahuizen.

foto Hans van den Bogaard

Voorts werd hij uitgenodigd voor de festivals van Verona, Perelada, Santander en Glyndebourne. Jan Alofs werkte mee aan diverse plaatopnamen, en treedt op voor radio en tv in binnen- en buiten-

land. Hij is regelmatig te gast bij de Matinee op de vrije zaterdag in het Amsterdamse Concertgebouw en tijdens het Holland Festival. Bij DNO was Jan Alofs o.m. te gast in *Il barbiere di Siviglia*, *Die Frau ohne Schatten*, *Samson et Dalila*, *A Midsummer Night's Dream* (tevens gastoptreden in Tel Aviv), *Le nozze di Figaro*, *Salome*, *Die Meistersinger von Nürnberg* en *Elektra*. De rol van Rychtár vertolkte hij er voor het eerst. Komend seizoen zal hij o.m. te gast zijn in Parijs en Lyon.

De Nederlandse mezzosopraan **IRENE**

PIETERS (Rychtárka) studeerde tot 1990 aan het

Koninklijk Conservatorium te Den Haag. In hetzelfde jaar was ze prijswinnares tijdens het Internationaal Vocalisten Concours te 's-Hertogenbosch. Hierna was ze drie jaar lang verbonden aan het Oldenburger Staatstheater. In dit operahuus zong ze o.m. de rollen van Eboli *Don Carlo*, Clairon *Capriccio*, Marthe *Faust*, Tisbe *La cenerentola*, Dryade *Ariadne auf Naxos* en Ulrica *Un ballo in maschera*. In het seizoen '93/'94 vertolkte ze er tevens de rollen van Orsola in Wolf-Ferrari's *Il campiello*, Annina *Der Rosenkavalier* (regie Brigitte Fassbaender) en, met veel succes, Amneris *Aïda*. Irene Pieters is nog steeds vaste gast in Oldenburg. Tot haar recente engagements behoren *Candide* (Nationale Reisopera), *Jenufa*, *Der Rosenkavalier* en *L'Incoronazione di Poppea* (Oldenburg), *De liefde voor de drie sinaasappelen* (Opera Zuid), *Andrea Chénier* (Matinee op de vrije zaterdag in het Amsterdamse Concertgebouw o.l.v. Kees Bakels), de wereldpremière van Hölszky's *Die Wände* en Humperdincks *Hänsel und Gretel* (Oldenburg). Op de Duitse concertpodia was Irene Pieters o.m. te gast in Beethovens *Symfonie nr. 9* en diens *Missa solemnis* en Verdi's *Requiem*. Tot haar toekomstplannen behoren een tournee door Duitsland en Zwitserland met Mahlers *Symfonie nr. 3*, en de rollen van Klytämnestra *Elektra* en Gertrud *Hänsel und Gretel*. Irene Pieters was bij DNO eerder dit seizoen te gast als Giovanna in Verdi's *Rigoletto*. Volgend seizoen zal ze er terugkeren als Annina *La traviata*.

De Nederlandse sopraan **MARISCA MULDER**

(Karolka) studeerde aan het Conservatorium van Groningen en vervolgens in Maastricht bij Mya Besselink. In 1989 vertolkte ze in het Duitse Velbert de rol van Nella *Gianni Schicchi*. In 1991 zong ze haar eerste Susanna *Le nozze di Figaro* o.l.v. Dennis Russell Davies in Weikersheim.

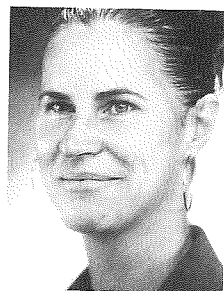

foto Thomas Huther

Vervolgens was ze gedurende twee seizoenen verbonden aan de Studio van de Bayerische Staatsoper te München, waar zij o.a. de rollen vertolkte van Susanna *Nozze* en Despina *Così fan tutte* in het Cuvilliés-Theater, en een tournee maakte met *Die Frau ohne Schatten* o.l.v. Wolfgang Sawallisch naar Japan. Marisca Mulder was prijswinnares tijdens het Koningin Elisabeth Concours en het Cristina Deutekom Concours. Als concert- en liedvertolkster trad zij o.m. op in München, Parijs en Venetië, en ze was te gast tijdens concerten met het Münchener Bachchor o.l.v. Hanns-Martin Schneidt (*Weihnachtsoratorium*) en tijdens de Nacht van de Romantiek in het Amsterdamse Concertgebouw. Sinds het seizoen '93/'94 is zij voor drie jaar verbonden aan de Staatsoper Kassel, waar ze o.a. de rollen vertolkt van Nannetta *Falstaff*, Ännchen *Der Freischütz*, Mme Silberklang *Der Schauspieldirektor*, Frasquita *Carmen* en Despina *Così fan tutte*. Tot haar recente engagements behoren John Adams' *Postillon de Lonjumeau* (Madeleine en Madame de la Tour), Zerlina *Don Giovanni*, Woglinde *Das Rheingold*, Susanna *Le nozze di Figaro*, Clorinda *La cenerentola* en Marie Zar und *Zimmermann*. Volgend jaar zal ze in Kassel de rollen van Marzelline *Fidelio* en Norina *Don Pasquale* vertolken. Bij Opera Zuid zong zij onlangs de rol van Gretel *Hänsel und Gretel* o.l.v. Ed Spanjaard. Marisca Mulder was bij DNO eerder te gast als Barbarina *Le nozze di Figaro*. De rol van Karolka zingt ze voor de eerste keer.

De Nederlandse mezzosopraan **BERNADETTE TER HEYNE** (Pastuchyna) studeerde aan de conservatoria van Enschede, Maastricht en Wenen bij Mya Besselink en Hilde Zadek. Al tijdens haar studie zong zij rollen in diverse operaproducties, o.m. Cleopatra *Giulio Cesare* en Cherubino *Le*

nozze di Figaro in het Schloss Schönbrunn. Ze volgde meester cursussen bij Hans Hotter, Sena Jurinac en Robert Holl. Momenteel wordt ze gecoached door Cristina Deutekom. Bernadette ter Heyne was drie jaar lang verbonden aan De Nederlandse Opera, waar ze rollen vertolkte als Barbarina *Le nozze di Figaro*, Blumenmädchen

Parsifal, Zofe in Zemlinsky's *Der Zwerg* en Mimi *La bohème*. Van 1988 tot 1991 was ze gecontracteerd door het Stadttheater van Oberhausen, waar ze voornamelijk operettepartijen zong. Hierna vervolgde ze haar carrière bij diverse Europese operahuizen, o.m. de Vlaamse Opera te Antwerpen, Opera Zuid, de Nationale Reisopera en de theaters van Hildesheim, Münster en Pforzheim. Zij verleende haar medewerking aan radio- en tv-opnamen in binnen- en buitenland met o.m. het Rundfunk Orchester SWF (liederen van Massenet) en het Radio Kamerorkest (Aria's van Haydn). Ze zong o.l.v. van dirigenten als Edo de Waart, David Porcelijn (Berlioz' *Roméo et Juliette*), Jan Stulen, Philippe Cambrelain en Hartmut Haenchen. Volgend seizoen zal ze o.m. te gast zijn bij het Noordhollands Philharmonisch Orkest o.l.v. David Porcelijn, en zal ze met The Amsterdam Wind Players aria's van Mozart opnemen voor de WDR. Bernadette ter Heyne zingt de rol van Pastuchyna voor het eerst.

De Nederlandse sopraan **JANINE SCHEEPERS** (Barena) studeerde zang in Amsterdam bij Dixie

Neill, Stephen Sweetland en Thea van der Putten. In 1995 maakte ze haar debuut bij de Nationale Reisopera als Marguérite in Gounods *Faust*. Op de concertpodia was ze o.m. te gast in Bachs *Matthäus Passion*, Rossini's *Stabat mater* en diens

Petite messe solennelle, Mozarts *Exsultate jubilate* en Orffs *Carmina burana*. Vorig jaar was ze o.m. te horen als Violetta in een concertante uitvoering van Verdi's *La traviata* en vertolkte ze de rol van

Juliette in Gounods *Roméo et Juliette* bij de Rotterdamse Opera. Onlangs was ze te gast bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest, waar ze als Mimi hoogtepunten vertolkte uit de *La bohème*'s van Puccini en Leoncavallo. Tot haar toekomstige engagements behoren de rollen van Julietta in de gelijknamige opera van Martinù bij Opera Zuid en Ines in Donizetti's *La favorita* tijdens de Matinee op de vrije zaterdag in het Amsterdamse Concertgebouw. Janine Scheepers maakte diverse radio- en televisie-opnamen, en won in 1992 de derde prijs tijdens het Cristina Deutekom Concours. Sinds 1990 is zij verbonden aan het Koor van De Nederlandse Opera. Als solist was ze er eerder te zien en te horen in *Die Fledermaus* en *Die Frau ohne Schatten*. De rol van Barena in *Jenufa* vertolkt ze voor het eerst.

De Franse sopraan **GAËLE LE ROI** (Jano) studeerde aan de conservatoria van Aix-en-Provence

en Marseille en aan het Atelier d'Interprétation Vocale et Dramatique de l'Opéra de Lyon. Ze debuteerde bij de Opéra de Lyon als Fiametta *Les brigands* en zong in Gérard Maimone's *Malcolm*. In Lyon vertolkte ze ook de rollen van Het

vuur en De nachtegaal in Ravels *L'Enfant et les sortilèges* en Soeur Constance in Poulencs *Dialogues des Carmélites* o.l.v. Kent Nagano. Verder was ze te gast als Papagena *Die Zauberflöte* o.l.v. Alain Lombard (Bordeaux) en Blonde *Die Entführung aus dem Serail* (Avignon). Gaële Le Roi gaf diverse concerten met Michel Corboz, o.m. Händels *Messiah* en Mendelssohns *Elijah*. Op plaat- en cd-opnamen is zij te horen in Offenbachs *Les brigands* o.l.v. John Eliot Gardiner, Fauré's *Requiem*, Berlioz' *La mort d'Ophélie* en *Motetten* van Vivaldi met solisten van de Accademia Santa Cecilia. Gaële Le Roi werkt hiernaast regelmatig voor televisie en film. Voor de film *Mon chère sujet* (o.a. bekroond met de Prix de la Jeunesse tijdens het Festival van Cannes 1988 en de Prix du Festival de Belfort) van Anne-Marie Mieville ontving ze de Prix d'Interprétation tijdens het Festival van Digne-les-Bains. Ook speelde ze in de tv-film *Incognito* van Alain Bergala. Tot haar

recente en toekomstige engagements behoren haar debuut aan het Teatro La Fenice, in *Pelléas et Mélisande* (regie Pier-Luigi Pizzi) en aan de Opéra de Paris in dezelfde opera in regie van Robert Wilson, Debussy's *Le martyre de Saint Sébastien* o.l.v. Esa-Pekka Salonen in Helsinki (tevens tv-registratie), *L'Épouse injustement soupçonnée* en de rol van Karolka *Jenufa* (Montpellier). Bij Opéra de Paris zal ze wederom te gast zijn in *Pelléas et Mélisande* en *L'Enfant et les Sortilèges* o.l.v. James Conlon. Gaële Le Roi maakte haar DNO-debuut als Yniold in Debussy's *Pelléas et Mélisande* (1993, 1996), een rol waarmee ze in dezelfde productie te gast was in Los Angeles.

Mezzosopraan **NORIS MULABDIC** (Tetka) werd geboren in Kroatië en studeerde aan het

Conservatorium te Sarajevo. In 1981 maakte ze haar solistische debuut in Sarajevo met de rol van Mercedes in Bizets *Carmen*. Hierna volgden er meer rollen, en werd ze vaste solist aan het operahuis aldaar. Ze bouwde er een repertoire

op met diverse belangrijke rollen. Hiertoe behoren rollen als Maddalena *Rigoletto*, Fenena *Nabucco*, Azucena *Il trovatore*, Miss Baggott in Britten's *The Little Sweep*, Orfeo in Glucks *Orfeo ed Euridice* en de titelrol in *Carmen*. Noris Mulabdic was hiernaast te gast in Spanje, o.m. als Flora *La traviata* en Suzuki *Madama Butterfly*, Israël (Testo *Il combattimento di Tancredi e Clorinda*) en het voormalige Joegoslavië (o.m. in Belgrad, Skopje, Split). Noris Mulabdic was tevens te gast tijdens diverse muziekfestivals en maakte vele radio- en tv-opnamen, bestaande uit opera-aria's en liederen. Ze won de tweede prijs tijdens het Internationale Concours voor Solozangers in het Italiaanse Bardolino. Sinds 1991 is Noris Mulabdic woonachtig in Amsterdam en lid van het Koor van De Nederlandse Opera, waar ze o.m. soleerde in Sjostakovitsj' *De neus*.

Het RADIO FILHARMONISCH ORKEST

werd opgericht in 1945 door Albert van Raalte, en stond vervolgens onder artistieke leiding van Paul van Kempen, Bernard Haitink, Jean Fournet, Willem van Otterloo, de huidige vaste gastdirigent Hans Vonk en Sergiù Commissiona, die ieder op hun eigen wijze hebben bijgedragen aan de vorming van het orkest. Het RFO is het grootste orkest van het Muziekcentrum van de Omroep en werkt regelmatig samen met het Groot Omroepkoor. Traditiegetrouw speelt het RFO een belangrijke rol in de programmering van de 'Matinee op de vrije zaterdag', 'einde van een eeuw' en andere series van de Nederlandse publieke omroep in het Amsterdamse Concertgebouw, het Muziekcentrum Vredenburg te Utrecht en Concertgebouw De Doelen. Het RFO speelde onder dirigenten als Leopold Stokovski, Kirill Kondrasjin, Antal Dorati, Riccardo Muti, Kurt Masur, Mariss Jansons, Michael Tilson Thomas, Michael Gielen en Valery Gergiev. Het orkest is nauw betrokken geweest bij de Dirigentencursus van de Nederlandse Omroep (de huidige Kondrasjin Masterclass) en het Internationaal Kirill Kondrasjin Concours. In 1989 brak voor het RFO een nieuw tijdperk aan met de komst van Edo de Waart. Deze samenwerking leidde tot bijzondere producties, zoals de concertante uitvoeringen van Wagners *Parsifal* en diens complete *Ring des Nibelungen*, Prokofjevs *Oorlog en vrede*, Berlioz' *Les Troyens*, R. Strauss' *Die Frau ohne Schatten*, Glinka's *Iwan Soesenin*, Respighi's *La fiamma* en Chaussons *Le roi Arthus* in de Matinee op de vrije zaterdag en voor de KRO Radio, evenals diverse symfonische projecten. De contractverlenging met Edo de Waart tot 2003 vormde het begin van nieuwe initiatieven voor radio en televisie, een vaste samenwerking met DNO, nieuwe concertseries, een voortzetting van de concertante operatraditie in het Concertgebouw en verdere uitbreiding van de cd-catalogus. Komend jaar staan projecten rondom Modest Moessorgski, John Adams, Alexander Scriabin en Luciano Berio op de agenda voor de NPS-televisie. Ze staan o.l.v. Edo de Waart, Hans Vonk, Lawrence Renes, Valery Gergiev, Gennadi Rozhdestvensky, Claus Peter Flor, Alexander Lazarev, Jean Fournet en Peter Eötvös. Nieuwe engagementen met Gerd Albrecht, Tuomas Ollila en Louis Langrée staan eveneens gepland, evenals debuten van Carlo Rizzi en Jaap van Zweden.

Het Radio Filharmonisch Orkest was in Het Muziektheater eerder te gast voor R. Strauss' *Salome* en Massenets *Werther*. Volgend seizoen zal het orkest wederom bij DNO te gast zijn voor Stravinsky's *Oedipus Rex* en *Psalmensymfonie* o.l.v. Hans Vonk.

In 1965 werd door het toenmalige Ministerie van CRM het initiatief genomen tot de oprichting van de Nederlandse Koorstichting, waarin het Nederlands Kamerkoor en het Nederlands Operakoor werden ondergebracht. Met ingang van 1984 maakt het Nederlands Operakoor deel uit van de Nederlandse Operastichting. Sinds september 1988 wordt het thans 60 leden tellende **KOOR VAN DE NEDERLANDSE OPERA** geleid door Winfried Maczewski. De werkzaamheden van het koor bestaan voornamelijk uit medewerking aan producties van DNO. Het operakoor is niet alleen in muzikaal opzicht van fundamenteel belang in de uitvoeringspraktijk van een opera, maar vormt ook een belangrijk element binnen het concept van de regie, waar het geïntegreerd deelneemt aan de handeling. Af en toe is het koor in de gelegenheid mee te werken aan concerten van symfonieorkesten. Zo werden in de afgelopen jaren diverse programma's uitgevoerd met o.a. het Nederlands Philharmonisch Orkest, het voormalig Forum Philharmonisch Orkest, het Rotterdams Philharmonisch Orkest en het Koninklijk Concertgebouworkest. De leden van dit beroepskoor laten zich regelmatig solistisch horen. Behalve in het meer gangbare repertoire van Glucks *Orfeo ed Euridice* tot en met Stravinsky's *The Rake's Progress* treedt het koor op in werken van eigentijdse componisten. Zo heeft het een aantal wereldpremières helpen realiseren, w.o. *Reconstructie*, *Houdini*, *Naima*, *Ithaka* en *Symposion*. De leden van het Koor van DNO oogstten vorig seizoen in Amsterdam en afgelopen zomer tijdens de Salzburger Festspiele internationale lof voor hun belangrijke rol in Schönbergs *Moses und Aron* o.l.v. Pierre Boulez.

U bent geïnteresseerd in opera?

U bent een regelmatig bezoeker van de opera?

U wilt daarom meer betrokken zijn bij de opera?

De Vereniging Vrienden van de Opera biedt u daartoe de gelegenheid

De Vereniging Vrienden van de Opera wil de ontmoetingsplaats zijn voor iedereen die in opera geïnteresseerd is. De activiteiten zijn een streven daarin te voorzien: lezingen, masterclasses, voorbesprekingen losse kaarten, een exclusief Vriendenabonnement bij De Nederlandse Opera en eendaagse busreizen naar België en Duitsland.

Eerste Nederlandse Operabeurs

Op zondag 22 juni vindt de eerste grote Nederlandse Operabeurs plaats. De beurs wordt georganiseerd door Stichting PromoSing, De Vondelkerk & Vertigo. Deze samenwerking garandeert een evenement, dat door zijn diversiteit, de vele deelnemende instanties, artiesten en het publiek en het hopelijk meewerkende weer, tot een jaarlijks terugkerend evenement kan uitgroeien. De Operabeurs zal geopend worden door Cristina Deutekom, erelid van de Vereniging Vrienden van de Opera.

Wat kunt u op de beurs aantreffen?

Professionele gezelschappen zoals De Nederlandse Opera, De Nationale Reisopera, Opera Zuid, De Koninklijke Vlaamse Opera e.a. en Verenigingen van Vrienden, producenten en theaters zullen zich presenteren in de stijlvolle Vondelkerk. Ook amateur-operagezelschappen en operakoren hebben ruimte gereserveerd. Daarnaast zijn diverse uitgevers van operaboeken, partituren, platenmaatschappijen en opera-reisburo's vertegenwoordigd met een stand. Gedurende de gehele beurs zullen er zowel solisten als koren optreden. De presentatie is in handen van AVRO-presentator Hans van den Boom, die ook enkele interviews zal afnemen. Tevens zullen er gratis toegankelijke operafilms te zien zijn in het Nederlands Filmmuseum (o.a. *La traviata* met Anna Moffo, Gino Bechi en de verfilming van *Boris Godoenov* door Andrzej Zulawski e.a.).

Twee ereleden van de Vrienden van de Opera signeren hun cd's

Dirigent Hartmut Haenchen zal in de Vondelkerk aanwezig zijn om cd's, foto's e.d. te signeren (11.00-12.00 uur). Nadat zij de opening van de Beurs verricht heeft, zal Cristina Deutekom (in de stand van de firma Ypma) aanwezig zijn om o.a. haar nieuwe cd 'Regina' te signeren (om 12.00 en om 15.00 uur).

De Opera-ruilbeurs

Er zijn veel operaliefhebbers die alles verzamelen over een bepaalde opera of zanger d.m.v. foto's, cd's, platen of boeken. De opera-ruilbeurs is dé gelegenheid om uw verzameling uit te breiden, uw overvloedige spullen op operagebied kwijt te raken of aan een verzameling te beginnen.

Voor meer informatie over deze operabeurs kunt u contact opnemen met de Vereniging Vrienden van de Opera.

Inlichtingen over het lidmaatschap

Vereniging Vrienden van de Opera, Waterlooplein 22, 1011 PG Amsterdam, tel. (020) 551 8282

Het secretariaat is bereikbaar op maandag, dinsdag en donderdag van 9.00 tot 13.00 uur.

Contributie per seizoen:	Individueel lidmaatschap	f 45,-
	Gezinslidmaatschap	f 75,-
	Donateur (minimum)	f 100,-

(Vanaf 1 april 1997 bedraagt de contributie respectievelijk f 25,-, f 40,- en f 100,-)